

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

CHỦ THỊ MỸ CHINH

**SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI
TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN Ở CÁC
TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN
PHÚ BÌNH, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

CHỦ THỊ MỸ CHINH

**SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI
TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN Ở CÁC
TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG HUYỆN
PHÚ BÌNH, TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Ngành: Lý luận và Phương pháp dạy học bộ môn Lý luận Chính trị
Mã số: 8140111**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN THỊ LAN

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và có nguồn gốc trích dẫn rõ ràng. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Chữ Thị Mỹ Chinh

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tôi xin lời cảm ơn sâu sắc nhất tới cô giáo TS. Trần Thị Lan - người đã quan tâm và tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình làm luận văn, đã giúp tôi hiểu thêm nhiều kiến thức về khoa học quản lý giáo dục cũng như giúp tôi rèn luyện kỹ năng nghiên cứu khoa học.

Tôi xin chân thành cảm ơn Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, cùng các thầy cô giáo đã quan tâm tạo điều kiện thuận lợi, dành nhiều công sức giảng dạy, hướng dẫn giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu, phòng, ban, khoa, tổ, các đồng chí giảng dạy bộ môn Giáo dục Công dân và học sinh trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên đã nhiệt tình cộng tác, cung cấp số liệu, cho ý kiến, những người thân trong gia đình và bạn bè đã luôn quan tâm, động viên, giúp đỡ để tôi có thể hoàn thành tốt nhiệm vụ học tập và nghiên cứu trong suốt thời gian qua. Mặc dù đã cố gắng thật nhiều trong quá trình thực hiện đề tài, song không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Tôi rất mong nhận được sự thông cảm và đóng góp ý kiến của quý các thầy, cô giáo, các bạn đồng nghiệp và những người cùng quan tâm tới những vấn đề được trình bày trong luận văn.

Xin chân thành cảm ơn!

Tác giả luận văn

Chữ Thị Mỹ Chinh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ, HÌNH VẼ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu.....	4
6. Đóng góp của đề tài	4
7. Kết cấu của đề tài.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI TRONG DẠY HỌC GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 10 Ở TRƯỜNG THPT	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Những công trình nghiên cứu nước ngoài liên quan đến phương pháp đóng vai	6
1.1.2. Những công trình nghiên cứu trong nước	8
1.1.3. Những giá trị của các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài và những vấn đề luận văn tiếp tục làm sáng tỏ	12
1.2. Một số khái niệm công cụ.....	14
1.2.1. Khái niệm phương pháp, đóng vai và phương pháp đóng vai trong dạy học	14
1.2.2. Sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học Giáo dục công dân	19

1.3. Sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình Giáo dục công dân lớp 10 ở trường THPT.....	22
1.3.1. Chương trình Giáo dục công dân lớp 10	22
1.3.2. Ưu thế của việc sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình Giáo dục công dân lớp 10	26
1.3.3. Mục tiêu sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình Giáo dục công dân lớp 10.....	29
1.3.4. Nội dung sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình Giáo dục công dân lớp 10.....	31
1.3.5. Hình thức sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình Giáo dục công dân lớp 10.....	33
Kết luận chương 1.....	36
Chương 2. THỰC TRẠNG SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 10 Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN PHÚ BÌNH, TỈNH THÁI NGUYÊN.....	37
2.1. Đặc điểm của các trường THPT ở huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên.....	37
2.2. Những kết quả đạt được và hạn chế của việc sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	41
2.2.1. Những kết quả đạt được của việc sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	42
2.2.2. Những hạn chế của việc sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	46
2.3. Một số vấn đề đặt ra từ thực trạng sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên.....	54
Kết luận chương 2.....	60

Chương 3. QUY TRÌNH VÀ THỰC NGHIỆM PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN LỚP 10 Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN PHÚ BÌNH, TỈNH THÁI NGUYÊN	61
3.1. Các nguyên tắc cần đảm bảo khi sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCC lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	61
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo mục tiêu môn học	61
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính khoa học	62
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính phù hợp và tính vừa sức	63
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo định hướng phát triển năng lực của học sinh	64
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả	66
3.2. Quy trình sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCC lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	67
3.2.1. Lập kế hoạch dạy học sử dụng phương pháp đóng vai	67
3.2.2. Xác định nội dung dạy học	68
3.2.3. Thiết kế giáo án có sử dụng phương pháp đóng vai.....	68
3.2.4. Thực hiện dạy học trên lớp.....	69
3.2.5. Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh.....	71
3.3. Những điều kiện cần thiết để sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCC lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	73
3.3.1. Điều kiện đối với giáo viên	73
3.3.2. Điều kiện đối với học sinh.....	75
3.3.3. Điều kiện đối với các cấp quản lý	76
3.3.4. Điều kiện về cơ sở vật chất.....	77

3.4. Thực nghiệm phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	78
3.4.1. Mục đích thực nghiệm	78
3.4.2. Giả thuyết thực nghiệm	78
3.4.3. Thời gian, địa điểm, đối tượng thực nghiệm và đối chứng	79
3.4.4. Nội dung thực nghiệm	80
3.5. Kết quả thực nghiệm phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên.....	82
3.5.1. Khảo sát trình độ ban đầu của lớp thực nghiệm và lớp đối chứng.....	82
3.3.2. Phân tích, đánh giá kết quả sau thực nghiệm	84
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	93
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

ĐC	Đối chứng
ĐTBC	Điểm trung bình cộng
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GDCD	Giáo dục công dân
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
SL	Số lượng
THPT	Trung học phổ thông
TN	Thực nghiệm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Cơ cấu đội ngũ GV ở các trường THPT trên địa bàn huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên năm 2018 - 2019.....	37
Bảng 2.2.	Quy mô HS ở các trường THPT trên địa bàn huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2014 - 2019	39
Bảng 2.3.	Kết quả học tập học kỳ I năm học 2018 - 2019 của HS khối 10 các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	40
Bảng 2.4.	Đánh giá của GV về sự cần thiết sử dụng các phương pháp trong dạy học GDCD lớp 10 theo hướng phát triển năng lực HS	42
Bảng 2.5.	Đánh giá của GV về mục đích, ý nghĩa sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình, tỉnh Thái Nguyên	43
Bảng 2.6.	Mức độ hài lòng của HS về một số nội dung khi vận dụng phương pháp đóng vai trong dạy học chương trình GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình	45
Bảng 2.7.	Đánh giá của GV về mức độ sử dụng các phương pháp trong dạy học GDCD lớp 10	47
Bảng 2.8.	Đánh giá của HS về mức độ sử dụng các phương pháp trong dạy học GDCD lớp 10	48
Bảng 2.9.	Đánh giá của GV về hiệu quả thực hiện phương pháp đóng vai trong dạy học GDCD lớp 10 ở các trường THPT huyện Phú Bình.....	49
Bảng 2.10.	Tương quan so sánh về hiệu quả sử dụng các phương pháp trong dạy học GDCD lớp 10.....	50
Bảng 2.11.	Thái độ học tập chương trình GDCD lớp 10 của học sinh ở các trường THPT huyện Phú Bình.....	52